

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
29 серпня 2025 року,
протокол № 1.

Ректор університету, голова вченої
ради, доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

29 серпня 2025 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ТА
НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»
для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні здобувачів вищої
освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок
галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький
2025

РОЗРОБНИКИ:

професорка кафедри міжнародного та європейського права, кандидатка юридичних наук, професорка
27 серпня 2025 року

Олена ЧЕРНЯК

СХВАЛЕНО

Рішення міжнародного та європейського права
27 серпня 2025 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри, кандидатка юридичних наук, доцентка
27 серпня 2025 року

Світлана ЛОЗІНСЬКА

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук, доцентка
27 серпня 2025 року

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
27 серпня 2025 року, протокол № 1.

Голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка
27 серпня 2025 року

Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг 0,6 ум.др.арк.

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 3
2. Заплановані результати навчання	– 4
3. Програма навчальної дисципліни	– 6
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 7
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 7
4.2. Аудиторні заняття	7
4.3. Самостійна робота здобувачів	– 7
5. Методи навчання та контролю	– 7
6. Схема нарахування балів	– 8
7. Рекомендована література	– 9
7.1. Основна література	– 9
7.2. Допоміжна література	– 10
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 11

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 07 Управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
3. Назва спеціалізації	– спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Правове регулювання науково-педагогічної та наукової діяльності
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Код дисципліни	– ВК 16
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– третій
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– доктор філософії
9. Курс / рік навчання	– другий
10. Семестр	– четвертий
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3 /90
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 14
% від загального обсягу	– 16%
лекційні заняття (годин)	– 8
% від обсягу аудиторних годин	– 57%
семінарські заняття (годин)	– 6
% від обсягу аудиторних годин	– 43%
самостійна робота (годин)	– 76
% від загального обсягу тижневих годин:	– 84%
аудиторних занять	–
самостійної роботи	–
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 14
% від загального обсягу	– 16%
лекційні заняття (годин)	– 8
% від обсягу аудиторних годин	– 57%
семінарські заняття (годин)	– 6
% від обсягу аудиторних годин	– 43%
самостійна робота (годин)	– 76
% від загального обсягу тижневих годин:	– 84%
аудиторних занять	–
самостійної роботи	–
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ОК 7. Методологія наукової та педагогічної діяльності ОК 8. Академічна доброчесність та захист права інтелектуальної власності
2) супутні дисципліни	– ВК 17. Організаційні та правові засади підготовки і захисту дисертації
3) наступні дисципліни	– Немає.
14. Мова вивчення дисципліни	– українська

2. Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Правове регулювання науково-педагогічної та наукової діяльності» забезпечує досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньо-науковою програмою «Доктор філософії з фінансів, банківської справи та страхування»:

ПР 07. Застосовувати інноваційні педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен:	
1. Знання <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	відтворювати основний термінологічний апарат дисципліни;
1.2)	відтворювати основні норми та приписи щодо правових основ наукової та науково-технічної експертизи та загального порядку проведення наукової експертизи у нашій державі;
1.3)	розкривати принципи і підходи до правового забезпечення наукових досліджень у нашій державі;
1.4)	демонструвати знання і розуміння щодо визначення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної системи публічного управління;
1.5)	описувати основи правового регулювання організаційних заходів щодо захисту результатів наукових досліджень;
2. Розуміння <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	класифікувати нормативно-правові акти щодо державного регулювання наукової та науково-дослідної діяльності;
2.2)	обговорювати принципи і підходи до правового забезпечення наукових досліджень у нашій державі;
2.3)	обговорювати основи правового регулювання організаційних заходів щодо захисту результатів наукових досліджень.
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	вирішувати конкретні практичні питання з використанням і посиланням на відповідні нормативно-правові джерела;
3.2)	здатність виявляти наукову сутність проблем в професійній області; здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми трудового регулювання відносин у сфері наукової діяльності;
3.3)	здатність до розроблення проектів трудових договорів (контрактів) із науково-педагогічними, науковими та педагогічними працівниками.
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	аналізувати та застосовувати нормативно-правові акти щодо організації науково-дослідницької роботи;
4.2)	аналізувати перспективи та основні напрями розвитку законодавства, що регулює наукову діяльність;

4.3)	аналізувати особливості власних прав, обов'язків та гарантій, а також повноважень законодавчих органів державної влади, виконавчих органів державної влади та органів місцевого самоврядування і управління у сфері наукової діяльності;
4.4)	аналізувати особливості підготовки наукового дисертаційного дослідження до захисту, повноваження спеціалізованої вченої ради у процесі захисту дисертації.
4.5)	демонструвати вміння застосовувати здобуті знання при вирішенні практичних ситуацій.
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	вироблення нових наукових парадигм, самопідготовки, написання кандидатської дисертації, наукових статей, доповідей;
5.2)	вміти формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан правового регулювання в обраній сфері. застосування загальнонаукових та спеціальних методів збору інформації, аналізу наукових публікацій, огляду сучасного стану та перспектив проведення досліджень в певній галузі та подання їх результатів
5.3)	систематизувати інформацію з різних джерел, необхідну для вирішення наукових і професійних завдань.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	тлумачити чинне законодавство та правильно застосовувати його при вирішенні практичних завдань, аргументуючи власну точку зору щодо прийнятого рішення;
6.2)	орієнтуватися в особливостях правового регулювання наукових досліджень;
6.3)	проводити порівняльний аналіз щодо організації наукової діяльності на міжнародному рівні.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	здатність проводити наукові дослідження з дотриманням принципів наукової етики і академічної доброчесності;
7.2)	здатність вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, виділення об'єкта і предмета дослідження, вибір способу і методів дослідження, а також оцінку його якості.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Правовий статус науково-педагогічних, наукових працівників в закладах вищої освіти та наукових установах.

Загальні положення щодо законодавчого та нормативно-правового забезпечення освіти в Україні.

Система нормативного забезпечення прийому на роботу, атестації та звільнення науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти

Права, обов'язки та гарантії педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Оплата праці науково-педагогічних працівників. Врахування наукового стажу. Право на додаткові винагороди та пільги, матеріальне і моральне стимулювання їх праці.

Тема 2. Професійна діяльність науково-педагогічних працівників

Особливості трудового договору (контракту) із науково-педагогічними, науковими та педагогічними працівниками. Просування по службі науково-педагогічного працівника.

Відповідність науково-педагогічного працівника кадровим вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти. Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічного працівника освітньому компоненту. Досягнення науково-педагогічного працівника у професійній діяльності.

Планування та облік діяльності науково-педагогічного працівника.

Нормативно-правові засади підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

Тема 3. Характеристика нормативно-правового забезпечення організації та здійснення наукової діяльності в Україні

Поняття, функції та значення правової науки у державі та суспільстві. Основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності.

Правове регулювання науки та наукових досліджень в Україні. Конституційно-правові гарантії наукових досліджень. Закони України про наукову діяльність. Підзаконні акти: постанови Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України, Укази Президента України, накази Міністерства освіти і науки України, що регулюють наукову діяльність.

Склад та підготовка наукових кадрів. Державна атестація наукових установ. Наукова та науково-технічна експертиза.

Тема 4. Організаційно правове забезпечення наукової діяльності науково-педагогічного працівника

Наукові ступені та вчені звання. Позбавлення наукових ступенів. Розгляд апеляцій.

Планування та облік наукової діяльності науково-педагогічного працівника.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Правовий статус науково-педагогічних, наукових працівників в закладах вищої освіти та наукових установах	23	2	2	–	–	19	23	2	2	–	–	19
2.	Професійна діяльність науково-педагогічних працівників	23	2	2	–	–	19	23	2	2	–	–	19
3.	Характеристика нормативно-правового забезпечення організації та здійснення наукової діяльності в Україні	21	2	-	–	–	19	21	2	-	–	–	19
4.	Організаційно правове забезпечення наукової діяльності науково-педагогічного працівника	23	2	2	–	–	19	23	2	2	–	–	19
Усього годин:		90	8	6	–	–	76	90	8	6	–	–	76

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

4.3.1. Самостійна робота здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання включає завдання до кожної теми (окремих тем) та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Тематика індивідуальних завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни і полягають у складанні проєктів заяв на допуск до конкурсу на заміщення вакантних посад науково-

педагогічних працівників, проєктів планів наукової роботи науково-педагогічного працівника, рецензій на тези конференцій, наукові фахові публікації.

4.3.4. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування здобувачів вищої освіти щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного заліку.

Структура екзаменаційного білету включає 1 практичне завдання і 2 теоретичних питання.

Теоретичне завдання полягає у підготовці проєкту індивідуального плану науково-педагогічного працівника університету на посаді асистента кафедри (0,5 ставки) із викладання дисциплін кафедр на спеціальності підготовки дисертації. Бланк індивідуального плану науково-педагогічного працівника надається за день до дати проходження заліку в гугл класі дисципліни.

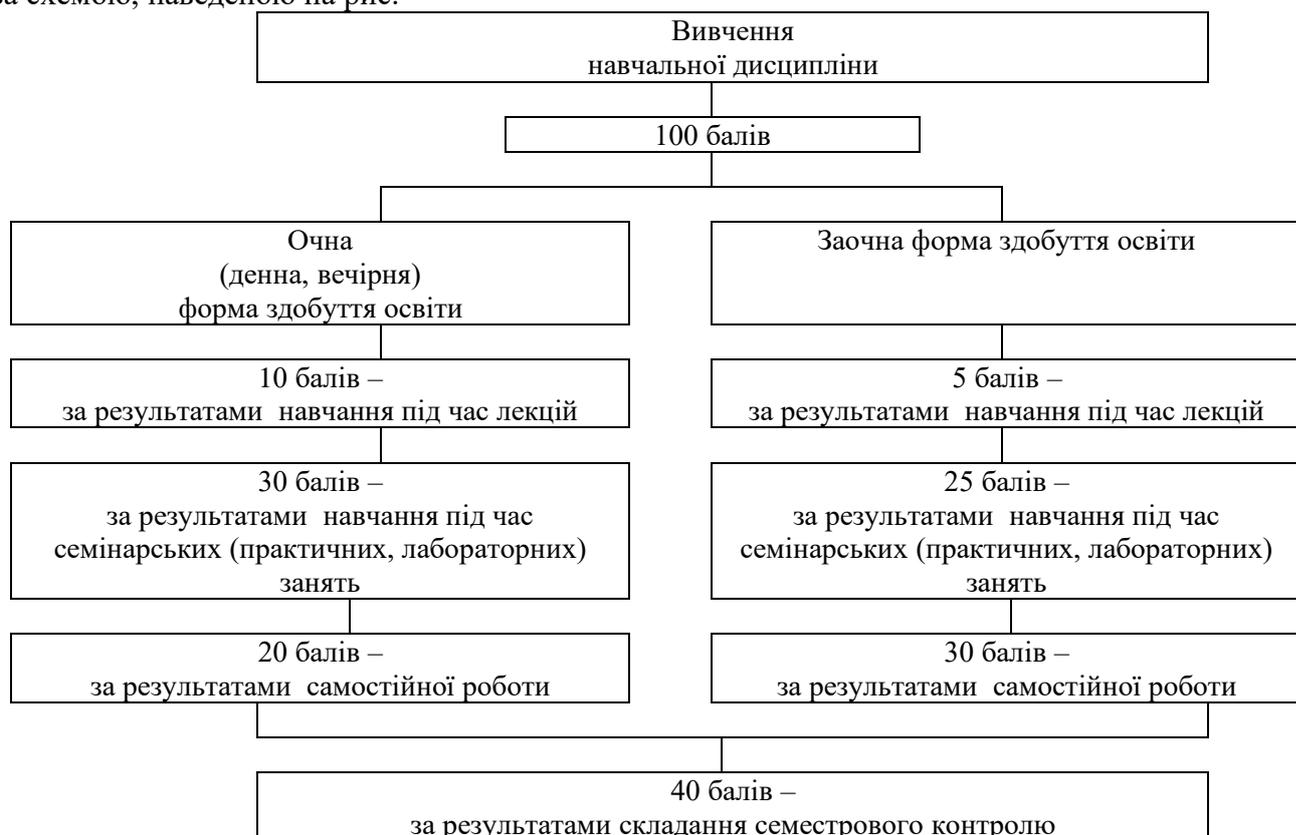
Перелік теоретичних питань для підготовки до заліку

1. Загальні положення щодо законодавчого та нормативно-правового забезпечення освіти в Україні.
2. Система нормативного забезпечення прийому на роботу, атестації та звільнення науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти
3. Права, обов'язки та гарантії педагогічних і науково-педагогічних працівників.
4. Оплата праці науково-педагогічних працівників.
5. Врахування наукового стажу.
6. Право на додаткові винагороди та пільги, матеріальне і моральне стимулювання їх праці.
7. Особливості трудового договору (контракту) із науково-педагогічними, науковими та педагогічними працівниками.
8. Просування по службі науково-педагогічного працівника.
9. Відповідність науково-педагогічного працівника кадровим вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти.
10. Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічного працівника освітньому компоненту.
11. Досягнення науково-педагогічного працівника у професійній діяльності.
12. Планування та облік діяльності науково-педагогічного працівника.
13. Нормативно-правові засади підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.
14. Поняття, функції та значення правової науки у державі та суспільстві.
15. Основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності.
16. Правове регулювання науки та наукових досліджень в Україні.
17. Конституційно-правові гарантії наукових досліджень.

18. Закони України про наукову діяльність. Підзаконні акти: постанови Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України, Укази Президента України, накази Міністерства освіти і науки України, що регулюють наукову діяльність.
19. Склад та підготовка наукових кадрів.
20. Державна атестація наукових установ.
21. Наукова та науково-технічна експертиза.
22. Наукові ступені та вчені звання.
23. Позбавлення наукових ступенів.
24. Розгляд апеляцій.
25. Планування та облік наукової діяльності науково-педагогічного працівника.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування здобувачам вищої освіти балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 4 лекційних занять за денною формою навчання, 4 – за заочною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій			
			1	2	3	4
1.	Денна	4	2,5	5	7,5	610
2.	Заочна	4	1,3	2,5	3,8	5,0

6.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 3 семінарських занять за денною формою навчання, 3 – за заочною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти наведені у Положенні про організацію освітнього процесу у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р. № 523/25 (<https://surl.li/liuxqd>) (у новій редакції).

6.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу здобувачів вищої освіти та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

№ з/п	Вид завдання	Усього балів
1.	Проект заяви на допуск до конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників	До 5
2.	Проект плану наукової роботи науково-педагогічного працівника	До 15
3.	Проект рецензії на тези конференцій,	До 10
1.	Проект рецензії наукову фахову публікацію	До 10

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Валєєв Р. Г. Освітнє право України : навч. посібник/ Луганськ, 2011. С. 226. URL :http://www.irf.ua/files/ukr/programs/edu/edu_posibnyk.pdf
2. Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство : навч. посіб. : для здобувачів вищої освіти ВНЗ / Г. В. Лаврик та ін. Вищий навч. заклад Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі" (ПУЕТ) ; за ред. Г. В. Лаврик. Київ : Центр учбової літератури, 2017. с. 206
3. Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство [текст]: навч.посіб. / Г. В. Лаврик, Г. В. Терела, Т. О. Харченко [та ін.]; за ред. Г. В. Лаврик. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 208 с.
4. Коваленко Д. В. Теоретико-правові основи освіти [Текст] : навч. посіб. /Д. В. Коваленко. – Харків : Друкарня Мадрид, 2015. 324 с.
5. Освітнє право: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти гуманітарних ВНЗ / [авт. кол. : В. В.Астахов, К. В. Астахова (мол.), О. Л. Войно-Данчишина та ін.]; за заг. ред. В. В.Астахова; Нар. укр. акад.; Міжнар. фонд «Відродження». Х. : Вид-во НУА,2011. 188 с. URL : <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/89/1/osvpravo-np.pdf>

7.2. Допоміжні джерела

1. Правове регулювання трудових відносин наукових (науково-педагогічних) працівників: Монографія / Ю. В. Баранюк, С. В. Дріжчана, А. В. Скоробагатькота ін. ; відп. ред. Н. М. Хуторян. К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. 240 с.
2. Стороженко О. М., Німко О. Б. Правові основи діяльності вищих навчальних закладів: навч. посіб. К. : Видавничий дім «Плеяди», 2010. 50 с.
3. Савіщенко В. М. Адміністративно-правове забезпечення освіти та науки в Україні : монографія. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Дніпропетровськ : Ліра, 2015. 371 с.
4. Тамм А. С., Радченко О. В., Поступна О. В. Державна політика і управління в освіті : підручник. Харк. регіон. ін-т держ. упр. Нац.акад. держ. упр. при Президентові України. Х. : Вид-во Асоц. д-рів наук держ.упр., 2011. 271 с.
5. Цибульов П. М., Чеботарьов В. П., Зінов В. Г., Суїні Ю. Управління інтелектуальною власністю : монографія / за заг. ред. П. М. Цибульова. К. :«К.І.С.», 2005. 448 с.
6. Давидова Н. О., Ворон М. В. Цивільно-правові договори в сфері освіти: навч. посіб. К. : Видавничий дім «Плеяди», 2010. 54 с
7. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
8. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
9. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII: URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
10. Про інноваційну діяльність : Закон України від 4 липня 2002 р. № 40-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
11. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 березня 2015 р. № 222-19#Text URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
12. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2016 р. № 848-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
13. Про освіту : Закон України від 23 травня 1991 р. № 1060-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
14. Про професійно-технічну освіту : Закон України від 10 лютого 1998 р. № 103/98-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>
15. Деякі питання Державної служби якості освіти України): Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 168. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2018->

[%D0%BF#Text](#)

16. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL : <http://www.mon.gov.ua>
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbiv.gov.ua>
3. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті України. URL: <http://www.nisd.gov.ua>
4. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://www.eu.int>
5. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
7. Загальні відомості про вищу освіту в Україні. URL: <http://www.mon.gov.ua/education/higher/higher>
8. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах. URL : <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnist-u-vishchikhnavchalnikh-zakladakh/4688>
9. Офіційний сайт Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації URL : <http://www.uintai.kiev.ua>